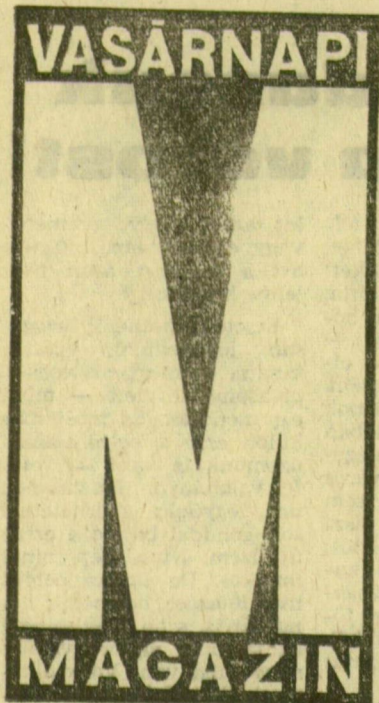

Simai
Mihály

CINKE- HÍVOGATÓ

Zúzmaradíszes szílmellény
szílmellény
pityeri cinke szállj mellém
szállj mellém

kis primadonna kényes vagy
kényes vagy
aj de tudom hogy éhes vagy
éhes vagy

semmid sincs csak a begyescskéd
begyescskéd
egyre rimáncodsz ehetnék
ehetnék

barka se lomb se bogár se
bogár se

hej a tavasz-még soká lesz
soká lesz

barka ha nincs is van bőrke
van bőrke
rajta szalonna van bőven
van bőven

jégcsap pityke hó-dolmány
hó-dolmány

izlik-e hát a szalonnám
szalonnám

jaj de régen falatoztam ilyen jót
mint a finom nyári kukac olyan
vót
olyan vót

Constance
L. Melaro

VAN OTT VALAKI?

Augusztus 17.

Tisztelt Asszonyom:

Könyvelésünk szerint az Ön számláján 2,98 dollár hátralék mutatkozik. Ha a fenti összeget időközben befizette volna, kérjük, tekintse tárgytalannak ezen levelünket.

EZ COMPUJTERKÁRTYA
KÉRJÜK NEM ÖSSZEHAJ-
TANI VAGY MEGCSONKÍTANI.

Augusztus 19.

Uram:

Az én számlámon nincs hátralék. Befizeteskör mellékeltem egy cédulát, közölve, hogy ugyanazt az árut Önök kétszer számlázták. Kérem, ellenőrizték könyvelésüket.

Szeptember 17.

Tisztelt Asszonyom!

Könyvelésünk szerint az Ön számláján 2,98 dollár hátralék mutatkozik. Kérjük fizessen be 3,40 dollárt, mely összeg magában foglalja a kezelési költségeket is.

EZ COMPUJTERKÁRTYA
KÉRJÜK NEM ÖSSZEHAJ-
TANI VAGY MEGCSONKÍTANI.

Szeptember 19.

Igen Tisztelt Gép:

Maga nem figyel ide! Én nem vagyok hátralékban semmiféle összeggel. Én nem tartozom maguknak azzal a pénzzel. Kétszer számlázták nekem ugyanazt az árut. Kérem, nézzen utána.

Október 17.

Tisztelt Asszonyom:

Könyvelésünk szerint Ön három hónapja hátralékban van. Kérjük, fizesse be a kezelési költségekkel immár 4,10 dollárra rúgó összeget. Tisztelettel kérjük, szíveskedjék figyelmét az ügyre fordítani.

EZ COMPUJTERKÁRTYA
KÉRJÜK NEM ÖSSZEHAJ-
TANI VAGY MEGCSONKÍTANI.

Október 19.

Igen Tisztelt Gép:

Még, hogy én figyeljek! Még, hogy én szíveskedjek odafigyelni! Hallgasson ide, maguk téved-

Kriszta, a Tavasz címmel tárcát írt lapunkban Lódi Ferenc, lapunk főmunkatársa. Egy kedves történetet próbált rekonstruálni Tápai Antal szegedi szobrászművész elbeszéléséből. Am jelentkezett Tápai Antal — a szerzőnek szóló levélben — Kriszta, az Árokpárti Venus teljességgel hiteles történetével. Örömmel adjuk közre. És hozzátesszük: a szobrász írásában sem kevesebb a költészet!

Kedves Barátom!

A múltkori írásod Krisztáról és a Tavasz-szobromról olyan szép volt, hogy sokáig haboztam: mitévő legyek? Nyersen romboljak szét egy szép illúziót, vagy tapintattal igazítsam ki. Ne haragudj, de így az írásod — sajnos — pld. Szelesi Zoli barátunknak szakszerű tájékozódást nem nyújt. Ismerem skrupulózus lelkiismeretét — nehogy csak nehéz nyomozómunkával tárja fel az igazságot —, mégis úgy döntöttem, hogy megkönnyítem a munkáját. Felhívom a figyelmét, hogy az írásod — ami ismétlem, nagyon szép volt ugyan, de nem a megfelelő helyen szép — itt-ott kiigazításra szorul. Tudom, hogy korrajznak és kultúrtörténeti dokumentumnak szántad az írásodat, de ehhez nem elég precíz. Tárgyi tévedések is belecsúsztak, és így — divatos szóval élve — nem kódolhatjuk be a műtörténelembe. Elvégre igazság is van a világon. (No és a soraid között... hogy mik vannak.) Az leső tévedésed, ami szociológiai szempontból félremagyarázható, irigységet és nosztalgiait szül a mai albérlokben. Még azt hihetik, hogy a múltban az albérleti szobák négy falát a négy égtáj felé úgy széthúzták, hogy ott, helyben, meg lehetett mintázni egy életnagyságú aktot. Ferikém! A légtérket nem az albérlokre pazarolták már akkor sem. Pontos-ság kedvéért és magamigazolásul ideírom: a szobám alapterülete 150x300 cm volt. Ebből vonj le 150x60 cm-t. Ott lakott a Karcsi. Nem akarok neki reklámot csapni, sem misztifikálni az esetet. Csak a valóságot írom. A Karcsi-nak kriptaszaga volt. Egy másik barátomnak dettó. Tí, két főiskolás festőművész lakás hián a kerepesi temető egyik barátságos kriptájában rendezkedett be. Akkor még voltak rosszindulatú, irig- alakok és egy ilyen beköt- te Öket a rendőrségen. A rend- őrség az illegális lakásból ille- téktelenekként kilakoltatta a kol-

Tápai
Antal

AZ ÁROKPARTI VÉNUS HITELES TÖRTÉNETE

legáimat. A Karcsit én fogadtam be. Krétával körülhúztam a fenti méreteket, és ha a Karcsi behúzza a lábait, éppen elfért benne. A Népszava botrányára dagasztotta az ügyet. (Az 1928—28. évszámot valamelyikében név szerint megtalálhatod Oket.) Olyasmiket írt az az újság, hogy lám, a magyar tehetségek sorsa milyen mostoha kálvária, és a többit. Nem részletezem tovább, hiszen meg lehetett szokni a szagukat.

A Tavasz komoly, rendes műteremben született. Hármunknak volt közös műterme, ahol szigorú egyezményben dolgoztunk. Hol egyikünk, hol mási- kunk dolgozta föl saját plasztikai problémájaként a mindhármunk- ra kötelező tanulmányt. A lavort és a súrolókefét a Bence (az Ep- reskert akkori cerberusa) adta kölcsön. A szappan pedig jóféle háziszappan volt. Abban az év- ben megdöglött a disznók és a tetemet szappannak főzte ki Édesanyám. Legyünk csak ponto- sak a dokumentumokban. Nem vindikálom magamnak azt a di- csőséget sem — mint az írásodból sejteni lehetne —, hogy Kriszta szépségét én fedeztem fel. Műte- remtársam, a Sanyi hozta egy biciklikirándulásáról. Poros or- szágút mellett, békányás gödör- ben fürdött sok kisebb poronty társaságában. Innea, illetve a műtermünkől indult diadalútjá- ra az évtized legszebb női teste.

Az éteri finomságú női szobrok mestere, Lux Elek, nagy sikerű táncosnő-sorozatát róla mintázta. (Minden nagyobb európai múze- umban megtalálhatod őket.) A szegedi Pauli Antal (Tonka) fa- ragta ki őket kortéfaból. A hús- vér szobrok mestere, Pásztor Já- nos, Ad Astra-szobra és Kazinczy Gényusza is Kriszta szépségét ma- gasztosította műtörténelemmé. Pásztor aktjait Kasztner faragta fába. Most Ő is Szegeden él.

Az én Tavasz-szobrom először a Nemzeti Szalonban volt kiállít- va. Egy görög műgyűjtő (Stavro- pólus Sokrates) Trieszt kertmű- zeuma számára szerette volna

rendelkezésre álljunk, de ez a határidő már igen régen lejárt. Ezúttal számítnak csekkbefizeté- sére.

Öszinte híve,
Henry J. Hooper, hiteles
könyvvizsgáló.

Január 19.

Tisztelt Mr. Hooper:

Maga Drága! Maga édes, ara- nyos Emberi Lény! Hivatkozom a hitelosztályuknak küldött szept- ember, október, november és december 19-én keltezett leve- leimre, melyek tisztázzák a tényt, hogy nem tartozom Önök- nek semmivel!

Február 17.

Tisztelt Asszonyom:

Mikrofilm adattárunk segítsé- gével kiderítettük, hogy szám- lázási hibát követtünk el. Ön- nek semmiféle hátraléka nincs. Reméljük, a későbbiekben nem fogunk Önnek eképpen alkalmatlankodni. Noha az eset a mi hibánkból következett be, se- gíthet nekünk az effélek elkerül- lésében azzal, hogy mellékeli a számlaszámot, ha postán vagy telefonon keresztül árut rendel.

Öszinte híve,
Henry J. Hooper, hiteles
könyvvizsgáló.

Február 19.

Tisztelt Mr. Hooper:

Köszönöm! Oh, köszönöm, kö- szönöm, köszönöm!

Március 17.

Tisztelt Asszonyom:

Könyvelésünk szerint az Ön számláján 2,98 dollár hátralék mutatkozik, melyet Ön tavaly augusztusban egy nem létező számlára fizetett be. Kérjük, ez- úttal rendezze tartozását!

EZ COMPUJTERKÁRTYA
KÉRJÜK NEM ÖSSZEHAJ-
TANI VAGY MEGCSONKÍTANI.

Március 19.

Igen Tisztelt Gép:

Feladom a harcot. Nyertél. Mellékelem a csekket 2,98 dol- láról. Légy vele boldog!

Április 17.

Tisztelt Asszonyom:

Könyvelésünk szerint az Ön számláján 2,98 dollár túlfizetés mutatkozik. Ezt az összeget Ön- nek jóváírjuk.

EZ COMPUJTERKÁRTYA
KÉRJÜK NEM ÖSSZEHAJ-
TANI VAGY MEGCSONKÍTANI.
(Fordította: Zilahy Judit.)

megvenni, de Pálfi József is ér- tett a szépséghez és Szeged szá- mára vásárolta meg. Az ötszögle- tes barlangomat, ahol ma is dol- gozom, az árából építettem fel. Az a kis „Árokpárti Vénusz” mű- történelem lett.

Kriszta alakjával évek múlva egy akttfénypép-kiállításon talál- koztam. Hát bizony... nagy fu- ser az idő, Ferikém! Ahonnan egy-két millimétert le kellett vol- na szedni az évek ötöt-hatot fel- raktak. Ahová egy-két millimé- tert felrakhattak volna, nyolcat- tizet leszedtek.

Még két dolgot megemlítek a Tavaszomról. Egy országos kerté- szeti kiállításra kérték fel Pest- re. Ha láttad volna reflektor- fényben, égőpiros virágok között! Az érzékek öröme volt, totális élet. A másik nagyon is fájdal- mas történet. Talán nem is kel- lene megírnom. Öt példányban kifaragtam én is kortéfabába. A legszebbet Mórának ajándékoz- tam. Ott nyújtózkodott a szob- rom az íróasztalán. Minden tudá-

Szabó
Ernö

„KULTÚRJANCSIK” HELYETT NÉPMŰVELŐK

A felszabadulástól napjainkig kiépült a könyvtárak és a mű- velődési otthonok országos háló- zata, s újfajta emberek segítenek a kultúrával élésben: fiatalok, asszonyok, öregek klubjának vez-etői, mezőgazdasági, kézimunka-, modellező- és sok más szakkört irányítók, érdekes és hasznos előadásokat tartók, műkedvelő csoportokat vezetőik.

Kik voltak és kik ezek a nép- művelők? Főképp tanítók, taná- rok, de más értelmiségiek is. Találkoztam már énekkarvezető orvossal, nyelvtanfolyamot írá- nyító jogászzal, színjátszó állator- vossal. Csináltak és csinálják napi munkájuk mellett, jó szó- ért és csekély tiszteletdíjért. Jó évtizede (könyvtári téren sokkal régebben) világossá vált azon- ban, hogy ez a sajátos tevékeny- ség olyan főhivatású embereket kíván, akik megalapozott mű- veltséggel, pedagógiai, lélektani, szociológiai ismeretekkel is ren- delkeznek. A népművelés ma: különleges adottságokat kívánó hivatás és elsajátítandó szak- ma is.

Milyen ennek a rétegnek a köz- érzete, milyen a népművelők társadalmi megbecsülése? Nem- csak azért időszerű ezzel foglal- kozni, mert egyre többen van- nak, hanem azért is, mert vidé- ken, falun, ahol a legnagyobb szükség van rájuk, erősen cseré- lődnek, változnak, sőt eleve üre- sen maradnak bizonyos beosztá- sok. Megbecsülésükről sok szép szó elhangzik, az egyes népmű- velő azonban azt mondja: jó, jó, de mekkora az én fizetésem, hol ehetem, ki ad nekem lakást, tisz- tel-e engem, vagy rángat-e a ta- nács, elismerik-e az én munká- mat, vagy csak „kultúrjancsi” va- gyok?!

A fiatal népművelő élete azzal kezdődik, hogy végez Budape- sten, Szombathelyen, Debrecenben, és bögészni kezdi a Művelődés- ügyi Közlényt. A legutóbbi idő- kig bizony ezt találta: „A meg- hirdetett álláshoz nem tudunk lakást biztosítani”. Márpedig nyilvánvaló, hogy a húsz-húszon- három éves friss diplomásnak nincs miből házat építenie. Ha tanácsaink szakképzett népmű- velő akarnak, számot kell ezzel vetniük. Ahogy az orvost lakás- sal és rendelővel várják, külön- ben máshova pályázik, ahogy a pedagógusok többsége is szolgál- lati lakást (vagy legalábbis ked- vezményes lakásépítési kölcsönt) kap, ahogy a mezőgazdász meg a máshonnan, jött tsz-elnökök is igyekeznek elhelyezni, ugyanúgy gondolni kell a népművelőre. S itt-ott már gondolnak is: Ka- rancslapujtó éppen most keres igazgatót szolgálati lakással, a sárbogárdi járási művelődési köz- pont másfél szobás komfortos lakással, az emődi községi ta- nács új, kertes szolgálati lakással, a buzsaíki községi tanács klub- könyvtár-vezetőjének lakást és köztékeztetést biztosít, a jános- hidai községi tanács ha többet nem is tud, de legalább szolgálati

somat beleadtam a faragásba; hogy renegjen, feszüljön a bár- sony bőr alatt a fiatal élet. Nem tudtam én, hogy milyen kegyel- len vagyok Ujjongó életigenlést állítok egy ember elé, aki cse- nélben készül a halálra. Az utolsó napjait teszem még nehezebbé.

Évek múlva, Móra halála után, meglátogattam Kotormán bá- tyám. Furcsán viselkedett. Mint egy zavart bűnöző — akit a sa- játjánál nagyobb erő kényszerít —, úgy gyönt nekem Nyelt egyet, mikor átnyújtotta Móra enyé- szetnek szánt utolsó feljegyzéseit. A kályha fenekéről kaparta ki. (Másvár Lászlónál van.) Megpör- köldött papíron, alig olvasható- an ez állt: „Itt állt előttem ag- resszíven, tolakodóan, ujjongva maga az életigenlés, és bennem a halál dolgozik. Kibírhatatlan volt. Földhöz csaptam! Bejött Kotormán és Jánossal együtt il- lesztgettük össze a szobor darab- jait. Gyanús lehettem neki, mert könnyes volt aggódó, hűséges te- kintete.” Van fantáziád, képzeled el: a jóság és a hűség, a szép- ség szétört darabjait rakosgatja össze és mindkettőnek könnyes a szeme. Ezzel zárom is dokumen- tálásomat.

Ölel barátod:

Tóni

férőhelyet. Ők az első fecskék, s ha egyszer jönnek a fecskék, itt a tavasz. A helyes elv az lehet: a népművelőket lakás és étkezés tekintetében számítsuk pedagó- gusoknak, mint ahogy azok is. (Ahol megértő a tanács, olcsóbb közétkeztetési lehetőséget is te- remt a népművelőknek.)

Egy-két szót a tiszteletdíjakról, a fizetésről. Mit lehet kívánni a 100—200 forinttal „megtisztelt” könyvtárostól, a 300-zal díjazott klubkönyvtárostól vagy művelő- désiház-igazgatótól? Bizony nem sokat. De egyre több helyen 5—6 —800 forintot adnak, a tanács, a termelőszövetkezet okos össze- fogásából. És a függetlenítettek 1500—1600 forintja? Nem fényes, pótlásra szorul ez is. Az a bara- nyai falu gondolkodott helyesen, amelyik tavaly (ugyancsak tsz- segítségel) 2500 forintos havi fi- zetéssel keresett a népművészet- hez is érő művelődésiotthon-ve- zetőt. Ne büntessük azt, alacso- nyabb fizetéssel, aki nem tanári, hanem „csak” népművelési, könyvtáros szakot végez...

A népművelés: kötetlen mun- kaidejű foglalkozás, aki erre vál- lalkozott, nem tarthat hivatalos időt, nem teheti le a kalapácsot a műszak végén, nincs szabad estéje, szombatja, vasárnapja. De szabadnapja legyen: pihenés- re, önképzésre, művelődésre. „Elméletben” meg is szokták ad- ni a szabad hétfőt. De nem egy községi tanács végrehajtó- és pártbizottsága éppen ilyenkor tárgyalja a népművelést, rendse- resen jelentéstételre, tanácsko- zásra egybekekre rendeli be a művelődési ház igazgatóját.

Az érintett problémákkal szem- be kell nézni, és meg kell oldani őket.

És még egy: a pályájukat kez- dő fiatal népművelő érezze az első pillanattól, hogy nem tedd- ide-teddoda valaki, hanem fontos szakember, akinek véleményére, munkájára számítnak a vezetők. A párt, a tanács, a gazdasági ve- zetők és a tömegszervezetiek a város és a falu egész életével foglalkoznak, s a tömegek véle- ményét naponta meghallgatva döntenek. De ahogy oktatási-ne- velési dolgokban nem lehet fél- resöpörni az iskolaigazgatót (le- het, de oktalanság), ahogy poli- tikai kérdések helyes megítélése nem lehetséges a pártszervezet nélkül, ahogy jó egészségügyi határozat nem születethet az orvos nélkül, és a sort hosszan folytathatnánk — ugyanúgy kell tá- masszkodni kulturális kérdések- ben a népművelő (vagy népmű- velők) véleményére. Még akkor is, ha ez a vélemény itt-ott nem eléggé kiérlelt, megalapozott, sokoldalú. Majd az lesz, ha be- vonják a döntések előkészítésé- be, ha nélkülözhetetlen szakem- bernek (nem pedig csupán gépies végrehajtónak) tartják, hanem a falu, a város fontos emberének.

A népművelőnek ilyenfajta megbecsülése sok mindent pótol, de a népművelőnek ezt a meg- becslést nem pótolhatja semmi.